

PWYLLGOR CRAFFU PLANT A PHOBL IFANC

DYDD MAWRTH, 21 MEDI 2021

Yn
bressenol: Cynghorydd Bridgeman (Cadeirydd),
Y Cynghorwyr Cunnah, Hopkins, Joyce, Melbourne, Molik, Phillips
a/ac Singh

Aelodau Cyfetholedig: Patricia Arlotte (Cynrychiolydd Gatholig Rufeinig), Carol Cobert (Cynrychiolydd yr Eglwys yng Nghymru) a/ac Karen Dell'Armi (Cynrychiolydd Rhiant-Lywodraethwr)

60 : YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan y Cynghorydd Mia Rees. Roedd y Cynghorydd Phillips wedi dweud y byddai'n hwyr yn mynychu.

61 : DATGAN BUDDIANNAU

Gwnaed y datganiadau buddiannau canlynol yn unol â Chod Ymddygiad yr Aelodau:

CYNGHORYDD	RHIF EITEM	NATUR Y BUDDIANT
Y Cyng. Bridgeman	8 – Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg	Personol – Aelod o'r Teulu mewn addysg cyfrwng Cymraeg
Y Cyng. Molik	8 – Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg	Personol – Aelod o'r Teulu mewn addysg cyfrwng Cymraeg
Y Cynghorydd Melbourne	8 – Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg	Personol – Aelod o'r Teulu mewn addysg cyfrwng Cymraeg
Y Cynghorydd Melbourne	9 – SAFLE Tŷ GLAS	Personol – Cynghorydd Ward Llanisien a Draenen Pen-y-graig
Y Cynghorydd Phillips	8 – Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg	Personol – Aelod o'r Teulu sy'n derbyn darpariaeth ADY
Karen Dell'Armi (Cynrychiolydd Rhiant-Lywodraethwr)	9 – SAFLE Tŷ GLAS	Personol – Cadeirydd Llywodraethwyr Ysgol Uwchradd Llanisien.

62 : COFNODION

Cymeradwywyd cofnodion y cyfarfodydd a gynhaliwyd ar 15 Mehefin 2021 a 13 Gorffennaf 2021 fel cofnodion cywir o'r cyfarfodydd hynny fel y cynigiwyd gan Karen Dell'Armi ac a eiliwyd gan Patricia Arlotte.

Mynegodd y Cadeirydd ddiolch y Pwyllgor i Matthew Richards, Cynrychiolydd Rhiant-Lywodraethwyr, sydd wedi penderfynu peidio ag adnewyddu ei ddeiliadaeth ar y Pwyllgor, am ei ymrwymiad a'i gyfraniad i waith y Pwyllgor. Anfonwyd neges o ddiolch a gwerthfawrogiad.

63 : RHAGLEN WAITH Y PWYLLGOR CRAFFU PLANT A PHOBL IFANC 2021-22

Gwahoddodd y Cadeirydd Alison Jones, Prif Swyddog Craffu, i amlinellu prif bwytiau'r adroddiad ar Raglen Waith 2021-22.

PENDERFYNWYD:

Y dylid cytuno ar Raglen Waith 2021-22 a chyhoeddi'r Blaengynllun.

64 : Y DIWEDDARAF AM ADFER PANDEMIG ADDYSG

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Sarah Merry (Dirprwy Arweinydd ac Aelod Cabinet dros Addysg, Cyflogaeth a Sgiliau), Melanie Godfrey (Cyfarwyddwr Addysg a Dysgu Gydol Oes), a Mike Tate (Cyfarwyddwr Addysg Cynorthwyol a Dysgu Gydol Oes) i'r cyfarfod.

Gwahoddwyd y Cynghorydd Merry i wneud datganiad, pan roddodd y wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau am weithgareddau dros yr haf a mynegodd ddiolch i athrawon, staff a phartneriaid a oedd wedi cymryd rhan.

Rhoddodd swyddogion gyflwyniad i'r Aelodau a rhoddodd fanylion yr Haf Gwên, Darpariaeth Gwasanaethau Ieuenctid Gwell, Rhaglen Cyfoethogi Gwyliau'r Haf, a'r Ailgychwyn Ysgol ym mis Medi.

Gofynnwyd i'r Aelodau wneud sylwadau neu ofyn cwestiynau am y wybodaeth a roddwyd. Mae'r trafodaethau hynny wedi eu crynhoi isod:

- Diolchodd yr Aelodau a chanmolodd Swyddogion ar yr ymgyrch cyfryngau cymdeithasol ynghylch gweithgareddau'r haf a lefel yr ymgysylltu yr oedd wedi'i ysbrydoli. Gofynnodd yr Aelodau am eglurhad ynghylch a oedd cyfranogiad yn cynrychioli poblogaeth Caerdydd, ac a oedd unrhyw effaith gadarnhaol ar bresenoldeb yn yr ysgol. Roedd gan yr Aelodau ddiddordeb hefyd mewn a oedd data manwl ar gyfer y gwahanol gategorïau o bobl ifanc, megis Plant sy'n Derbyn Gofal neu ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY). Dywedwyd wrth yr Aelodau fod data'n cael ei gasglu ar gyfer adroddiad a fyddai'n mynd i'r afael â rhai o'r cwestiynau hyn. Roedd presenoldeb ym mis Medi yn is nag mewn blynnyddoedd blaenorol, ond roedd hyn i'w egluro'n rhannol gan effaith digwyddiadau awyr agored fel gwyliau yn union cyn dychwelyd i'r ysgol.

- Roedd gan yr Aelodau ddiddordeb mewn dysgu a oedd unrhyw gynlluniau i fynd ar drywydd yr ymgysylltu, yn enwedig mewn perthynas â phobl ifanc sydd fwyaf mewn perygl o fod tu allan i addysg, cyflogaeth a hyfforddiant. Dywedwyd wrth yr Aelodau fod adnabod a gwybodaeth am grwpiau agored i niwed wedi gwella yn ystod y pandemig oherwydd y cymorth a roddwyd ar waith. Y bwriad yw adeiladu ar y wybodaeth honno a rhannu'r wybodaeth ag ysgolion. Bydd cymorth amlasiantaethol yn parhau mewn ffordd hirdymor a chynaliadwy. Mae pobl ifanc a fynychodd brosiect, a'r rhai nad oeddent wedi mynychu, wedi cael mentor ieuencid er mwyn cael cymorth parhaus. Dywedwyd wrth yr Aelodau y gellir darparu data mewn perthynas ag olrhain y bobl ifanc hyn mewn cyfarfod yn y dyfodol ynghyd â gwybodaeth am farn yr ysgolion am effaith rhaglen yr haf.
- Gofynnodd yr Aelodau am eglurhad ar yr hyn yr oedd monitro cydraddoldeb wedi'i ddatgelu am lefel yr ymgysylltu â gwahanol gymunedau. Dywedwyd wrth yr Aelodau y byddai rhagor o wybodaeth yn cael ei rhannu â'r Pwyllgor pan fyddai Swyddogion wedi'i goladu.
- Gofynnodd yr Aelodau am wybodaeth am y canllawiau a roddwyd i ysgolion mewn perthynas â Tracio ac Olrhain a'r amgylchiadau lle mae'n rhaid i athrawon a disgyblion hunanynysu. Dywedwyd wrth yr Aelodau fod y Cyngor yn dilyn canllawiau Llywodraeth Cymru. Nid oes rhaid i bobl o dan 18 oed, neu sydd wedi cael eu brechu ddwywaith, ac sy'n gysylltiadau agos â rhywun sydd wedi profi'n bositif am Covid-19 ynysu. Awgrymir, os oes pobl ar yr un aelwyd sydd wedi profi'n bositif, ei bod yn fwy synhwyrol hunanynysu. Fodd bynnag, nid yw hyn yn ofyniad y gellir ei orfodi'n gyfreithiol. Os bydd achosion yn codi, gellir rhoi mwy o fesurau ar waith.
- Rhoddwyd gwybod i'r Aelodau am y defnydd eang o Brofion Dyfais Llif Ochrol, mae disgyblion mewn ysgolion uwchradd a staff ysgolion wedi bod yn rhagweithiol iawn yn y defnydd o'r profion hyn. Y peth allweddol yw parhad addysg, ond gallai salwch staff neu staff sy'n gorfod aros adref gan eu bod yn gofalu am blant sydd wedi profi'n bositif am Covid fod yn her. Er mwyn helpu gyda hyn, mae 62 o Athrawon Di-gymhwyster ychwanegol wedi'u sefydlu ar gyfer tymor yr hydref, a ariennir gan Lywodraeth Cymru. Gall ysgolion ddefnyddio eu harian adennill i ariannu'r lleoliadau hynny am ddau dymor arall. Holodd yr Aelodau hefyd am yr anghysondebau yn y dull a ddefnyddir gan wahanol ysgolion a dywedwyd wrthyn nhw fod sgysiau pellach yn cael eu cynnal. Ar hyn o bryd mae canllawiau cenedlaethol mewn perthynas ag ynysu, ond mae adegau pan fyddai'n ddoeth i ddisgyblion aros gartref, er enghraifft os oes nifer fawr o achosion yn cael eu cofnodi yn yr ysgol.
- Gofynnodd yr Aelodau am eglurhad ar yr ymgysylltiad i'w wneud â rhieni a phlant gan ysgolion a'r Cyngor mewn perthynas â brechiadau. Dywedwyd wrth y llywodraeth y bydd Llywodraeth Cymru a'r GIG yn gweinyddu'r rhaglen.
- Holodd yr Aelodau am y trefniadau ar gyfer symud disgyblion o'u rôl fel y buont dramor, er enghraifft ym Mhacistan. Dywedwyd wrth yr Aelodau bod derbyniadau yn gweithio'n agos gydag ysgolion i sicrhau bod y polisi'n cael ei ddilyn yn briodol.

- Gofynnodd yr Aelodau am sicrwydd y bydd rhai o'r rhaglenni llwyddiannus yn cael eu cynnal eto. Dywedwyd wrth yr Aelodau fod yn rhaid parhau i werthuso a dathlu'r cynlluniau hynny gyda'r nod o sicrhau cyllid parhaus gan Lywodraeth Cymru a pharhau i gynnwys partneriaid sy'n helpu i sicrhau llwyddiant parhaus y cynlluniau hynny.

PENDERFYNWYD:

Bod y Cadeirydd yn ysgrifennu ar ran y Pwyllgor at yr Aelod Cabinet er mwyn cyfleu eu sylwadau a'u harsylwadau yn ystod y drafodaeth ar y ffordd ymlaen.

65 : CYNLLUN DATBLYGU LLEOL NEWYDD CAERDYDD

Croesawodd y Cadeirydd y Cyngorydd Caro Wild (Aelod Cabinet dros Gynllunio Strategol a Thrafnidiaeth) Y Cyngorydd Sarah Merry (Dirprwy Arweinydd ac Aelod Cabinet dros Addysg, Cyflogaeth a Sgiliau), y Cyngorydd Graham Hinchey (Aelod Cabinet dros Blant a Theuluoedd), Simon Gilbert (Pennaeth Cynllunio) a Stuart Williams o'r Gyfarwyddiaeth Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd i'r cyfarfod.

Gwahoddwyd y Cyngorydd Caro Wild i wneud datganiad lle cyfeiriodd at hyd y broses hyd yma, ond pwysleisiodd hefyd bwysigrwydd gwneud pethau'n iawn. Er bod 1200 o ymatebion wedi dod i law i'r ymgynghoriad hyd yma, sydd ar y cyfan wedi bod yn gefnogol, mae ymgynghoriad ychwanegol wedi'i gynllunio ar gyfer mis Tachwedd i fis Chwefror i geisio cyrraedd grwpiau lleiafrifol a hefyd ein pobl ifanc; nhw yw'r dyfodol ac mae angen llunio'r cynllun mewn ffordd sy'n addas i blant.

Gwahoddwyd y Cyngorydd Sarah Merry i wneud datganiad lle cyfeiriodd at y cysylltiad rhwng y CDLI, twf arfaethedig y boblogaeth, darpariaeth ysgolion, polisïau ecogyfeillgar a mannau gwyrdd; i gyd yn cael effaith sylweddol ar ein pobl ifanc. Mae'n bwysig bod lleisiau ein plant a'n pobl ifanc yn cael eu clywed.

Gwahoddwyd y Cyngorydd Graham Hinchey i wneud datganiad lle cyfeiriodd at bwysigrwydd darparu mannau cymunedol a mannau agored priodol, yn enwedig i'n poblogaeth sy'n derbyn gofal. Mae angen iddynt gael eu cynllunio a'u croesawu'n iawn.

Darparwyd cyflwyniad yn ymdrin â nifer o bynciau:

- trosolwg o'r Cynllun Datblygu Lleol (CDLI);
- yr Ymgynghoriad, ei broses a'r canlyniadau;
- yr argymhelliad yn Adroddiad y Cabinet: cymeradwyo Gweledigaeth ac Amcanion y CDLI Amnewid ac Adroddiad Cwmpasu ACI;
- amserlen y CDLI y camau nesaf;
- y cam ymgynghori nesaf – opsiynau strategol; a
- Gwybodaeth mewn perthynas ag amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd

Gofynnwyd i'r Aelodau wneud sylwadau neu ofyn cwestiynau am y wybodaeth a roddwyd. Mae'r trafodaethau hynny wedi eu crynhoi isod:

- Gofynnodd yr Aelodau am eglurhad am gam nesaf y broses ymgynghori, a sut y bydd yn cynnwys cynifer o grwpiau â

phosibl. Nododd yr Aelodau fod swyddogion yn awyddus i wneud mwy nag yn ystod y pandemig, er enghraifft sesiynau galw heibio wyneb yn wyneb; defnyddio fideos i ennyn diddordeb pobl ifanc; llwyfannau digidol a chyfryngau cymdeithasol; ymgysylltu ag ysgolion a hefyd y grwpiau anodd eu cyrraedd.

- Holodd yr Aelodau i ba raddau y mae'r ystyriaethau sy'n deillio o'r ymgynghoriad yn mynd i ddylanwadu ar ddatblygiad safleoedd ac adeiladau ysgolion yn y dyfodol. Dywedodd swyddogion cynllunio fod angen lleoli ysgolion yn y lle mwyaf hygrych; mae angen ystyried cysylltedd a llwybrau diogel, ynghyd â dalgychoedd.
- Cyfeiriodd yr Aelodau at yr ymatebion i'r ymgynghoriad a chysylltu rhai o'r ymatebion ag amcanion y ddinas 15 munud. Credai swyddogion ei bod yn bwysig rhoi rhai meini prawf mewn rhai meini prawf felly nid yw'n dod yn fathodyn yn unig.
- Gofynnodd yr Aelodau am drafnidiaeth gyhoeddus a'r angen i leihau neu ddileu teithio drwy'r dref i gyrraedd rhannau eraill o'r ddinas. Dywedwyd wrth yr Aelodau bod ystyriaeth yn cael ei rhoi i leihau nifer y teithiau diangen; cynyddu nifer y cyfleusterau parcio a theithio, a gweithio gyda phartneriaid/cyflogwyr mawr i greu rhai gwasanaethau pwrpasol i gael gweithwyr i weithio heb fod angen iddynt yrru.
- Gofynnodd yr Aelodau a ydynt, mewn perthynas â'r targedau adeiladu tai newydd, yn realistig ac yn ymarferol, yn enwedig gan fod bylchau wedi bod o ran cyrraedd targedau o'r blaen. Dywedwyd wrth yr Aelodau fod nifer fawr o ganiatadau cynllunio i'w hadeiladu ar hyn o bryd. Nid oedd hynny'n wir ar adeg y CDLI blaenorol. Bydd y drafodaeth yn dechrau o ddifrif ym mis Tachwedd pan fydd ymgynghori ar opsiynau strategol yn dechrau a fydd wedyn yn llywio'r ymgynghoriad ar strategaeth a ffeirir a fydd yn destun ymgynghoriad pellach yr adeg hon y flwyddyn nesaf. Mae'r amcanestyniadau poblogaeth yn fan cychwyn ond dylid eu trin â rhywfaint o rybudd.
- Gofynnodd yr Aelodau am wybodaeth mewn perthynas â'r strategaeth ymgysylltu a'r cynllunio manwl i'w gynnal mewn perthynas â'r broses honno. Atgoffwyd yr Aelodau bod fframweithiau corfforaethol da, mae cydweithio gyda Fforymau Mynediad i ddarparu'r cysylltiadau cywir i gyrraedd grwpiau wedi'u targedu, mae hyrwyddwyr hefyd o fewn y sefydliad sy'n gallu cynorthwyo. Mae ymwybyddiaeth bod angen anogaeth a hyder ar rai grwpiau i gymryd rhan, ac y gallai fod angen proses bwrpasol.
- Cyfeiriodd yr Aelodau at y diffyg darpariaeth ieuenctid yn ardal Cyncoed, nid yw'n ymddangos bod hyn wedi cael sylw yn y CDLI blaenorol. Dywedwyd wrth yr Aelodau nad oes gan y CDLI gyllideb er y nodwyd y gall cynllunio a rheoli datblygu helpu i

sicrhau bod unrhyw ddatblygiadau newydd yn cyfrannu at ddatblygu cymunedol.

- Cyfeiriodd yr Aelodau at y nifer fawr o lety myfyrwyr yn yr ardal a gofynnodd am sicrwydd bod digon o ddarpariaeth deuluol ac y bydd digon o ddarpariaeth i'r teulu. Dywedwyd wrth yr Aelodau mai rhan o'r rhesymeg dros roi myfyrwyr mewn llety uchel a llety a reolir yw rhyddhau cartrefi teuluol. Mae'n bwysig ein bod yn darparu amrywiaeth o opsiynau tai.
- Gofynnodd yr Aelodau sut y gall y Pwyllgor ychwanegu gwerth at gam nesaf y broses ymgynghori; pa dystiolaeth rhanddeiliaid y gallwn ei chyflwyno; a fyddai o unrhyw ddefnydd i chi; a pha dystion allanol fyddai'n ychwanegu gwerth, os o gwbl. Dywedwyd wrth yr Aelodau fod hynny'n gadwraeth ar y cyd â'r holl gadeiryddion craffu, aelodau, swyddogion craffu a swyddogion eraill. Dechreuwyd y broses drwy'r gwaith craffu cyn penderfynu hwn drwy gydnabod budd llais cyfunol. Mae'n helpu i ddarparu lefel o ddiwydrwydd mewn proses hir. Bydd ymholiad cyhoeddus ar y cynllun na fydd yn digwydd am nifer o flynyddoedd, ac mae'r ymholiad hwnnw'n seiliedig ar dystiolaeth.

PENDERFYNWYD:

Bod y Cadeirydd yn ysgrifennu ar ran y Pwyllgor at yr Aelod Cabinet er mwyn cyfleu eu sylwadau a'u harsylwadau yn ystod y drafodaeth ar y ffordd ymlaen.

66 : CYNLLUNIO TREFNIADAETH YSGOLION: YSGOLION YR 21AIN GANRIF (BAND B) YSGOL UWCHRADD WILLOWS

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Sarah Merry (Dirprwy Arweinydd ac Aelod Cabinet dros Addysg, Cyflogaeth a Sgiliau), Melanie Godfrey (Cyfarwyddwr Addysg a Dysgu Gydol Oes), Richard Portas (Cyfarwyddwr Rhaglen, Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion (CTY)), a Michele Duddrige-Friedl (Rheolwr Gweithredol, Cynllunio a Darpariaeth) i'r cyfarfod.

Gwahoddwyd y Cynghorydd Merry i wneud datganiad lle dywedodd fod y broses ffurfiol o ran y datblygiad a'r lleoliad newydd wedi'i chynnal; cafwyd ymarfer ymgysylltu â'r cyhoedd ar y cynigion; a bydd y Cabinet yn cael arfarniad o'r ymatebion (218) yn ei gyfarfod nesaf.

Dywedodd swyddogion fod y Cabinet yn ceisio cymeradwyaeth i weithredu'r cynnig ac i newid y mecanwaith ariannu o'r Model Buddsoddi Cydfuddiannol (MBC) i Raglen Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif Band B a ariennir gan gyfalaf, sy'n destun cymeradwyaeth Llywodraeth Cymru.

Gofynnwyd i'r Aelodau wneud sylwadau neu ofyn cwestiynau am y wybodaeth a roddwyd. Mae'r trafodaethau hynny wedi eu crynhoi isod:

- Cyfeiriodd yr Aelodau at yr angen am hyblygrwydd o ran capasiti yn yr ysgol a gofynnodd am eglurhad ynghylch a ragwelir y bydd nifer yr ysgolion yn cael eu derbyn yn fras fel y mae ar hyn o

bryd, neu a fydd, ar ôl iddo gael ei sefydlu, yn dal gafael ar fwy o'i dalgylch gan greu effaith 'fwrw ymlaen' gydag ysgolion eraill. Dywedwyd wrth yr Aelodau mai'r nod yw i'r ysgol ddiwallu anghenion y dalgylch a mynd mor agos at y chwe math o fynediad (AB) â phosibl. Derbynnir, o gofio'r gostyngiad yn y gyfradd genedigaethau, sydd fel arfer yn digwydd mewn cylchoedd 20 mlynedd, y gallai fod angen ystyriaeth bellach. Mae angen hyblygrwydd pan fydd y niferoedd yn cynyddu yn y tymor hir.

Mae Ysgol Uwchradd Cathays wedi'i lleoli'n ganolog yn y Ddinas, mae'n tynnu o wahanol ardaloedd nid yn unig dalgylch Willows. Rhoddir ystyriaeth maes o law, pan fydd capasiti yn y system, cynhelir adolygiad.

- Gofynnodd yr Aelodau am y cynlluniau ar gyfer marchnata Ysgol Uwchradd Willows, heb unrhyw ddarpariaeth ôl-16, felly nid yw rhieni'n gweld hynny'n negyddol. Dywedodd swyddogion fod yr ymarferion gweledigaethol sy'n cael eu cynnal ar hyn o bryd. Mae'n bwysig bod y llwybrau dysgu yn briodol ar gyfer yr ysgol honno, sy'n briodol i'r Ddinas ac yn cael eu mapio'n iawn.
- Tynnodd yr Aelodau sylw at yr ymatebion yn yr ymgynghoriad mewn perthynas â rheoli traffig a thagfeydd. Dywedodd swyddogion y bydd asesiadau trafndiaeth llawn yn cael eu cynnal; mae cynnig i gau rhan o Parc Lewis Road. Mae hwn yn gyfle i wneud lle ac mae'n bwysig manteisio ar y cyfleoedd a gyflwynir.
- Gan gyfeirio at y cyfleusterau Chwaraeon arfaethedig gyda darparwyr eraill, holodd yr Aelodau am y cynlluniau sydd ar waith i sicrhau nad yw'r ysgol yn cael ei siomi gan eraill dan sylw. Nid yw'r cytundeb i brynu'r caeau 3g yn gwbl gyflawn ond yna bydd cyfleuster Prydlesu Rheoli a fydd yn sicrhau diogelwch i'r ysgol.

Gofynnodd yr Aelodau a fyddai unrhyw gostau i'r gyllideb ysgolion ar gyfer y trefniadau hynny a dywedwyd wrth y cynulliad na fyddai hynny'n digwydd.

Holodd yr Aelodau am y trefniadau cytundebol gyda Thŷ Chwaraeon ac a yw'r cytundebau presennol hynny'n golygu eu bod yn codi'n awtomatig ar ddatblygiadau ysgol newydd, neu a fydd proses dendro, o gofio sylwadau yn y dogfennau ymgynghori. Dywedodd swyddogion nad yw'n fodel penodol, ond mae darpariaeth y mae Tŷ Chwaraeon wedi'i hadeiladu ac yn berchen arni; bydd yn fuddiol iawn i'r ysgol. Fodd bynnag, nid yw'n awtomatig, ymdrinnir ag ef fesul achos.

PENDERFYNWYD:

Bod y Cadeirydd yn ysgrifennu ar ran y Pwyllgor at yr Aelod Cabinet er mwyn cyfleu eu sylwadau a'u harsylwadau yn ystod y drafodaeth ar y ffordd ymlaen.

67 : CYNLLUNIO TREFNIADAETH YSGOLION: CYNLLUN STRATEGOL
CYMRAEG MEWN ADDYSG CAERDYDD (CSCA) 2022 - 2032

Dywedodd y Cynghorwyr Melbourne, Molik a Bridgeman fod ganddynt ddiddordeb personol yn yr eitem hon gan fod gan bob un ohonynt blant mewn addysg Gymraeg Dywedodd y Cynghorydd Phillips fod ganddo ddiddordeb personol yn yr eitem hon gan fod ganddo aelod o'r teulu sy'n derbyn darpariaeth ADY

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Sarah Merry (Dirprwy Arweinydd ac Aelod Cabinet dros Addysg, Cyflogaeth a Sgiliau), Melanie Godfrey (Cyfarwyddwr Addysg a Dysgu Gydol Oes), Richard Portas (Cyfarwyddwr Rhaglen, Cynllunio Trefniadaeth Ysgol (CTY)), a Michele Duddrige-Friedl (Rheolwr Gweithredol, Cynllunio a Darpariaeth) i'r cyfarfod.

Dywedodd y Cynghorydd Merry fod Aelodau'n cael sesiwn friffio ar hyn o bryd, bydd yn galluogi Aelodau i fwydo i mewn a helpu i lunio'r cynigion wrth iddynt ddod ymlaen.

Rhodddwyd cyflwyniad i'r Aelodau a oedd yn amlinellu'r canlynol:

- y Cyd-destun Polisi Cenedlaethol;
- yr uchelgais - bydd argaeledd Addysg Cyfrwng Cymraeg yn nodwedd allweddol o gyrraedd y targed o filiwn o siaradwyr Cymraeg;
- targedau a dyheadau Cymraeg 2050;
- nifer yr achosion o ADY mewn Addysg Cyfrwng Cymraeg;
- y blaenoriaethau allweddol; a'r
- llinell amser

Gofynnwyd i'r Aelodau wneud sylwadau neu ofyn cwestiynau am y wybodaeth a roddwyd. Mae'r trafodaethau hynny wedi eu crynhoi isod:

- Trafododd yr Aelodau bwysigrwydd gwneud y cynnig cyfrwng Cymraeg mor ddeniadol â phosibl yn y dyfodol; yr angen i gael modelau rôl Cymreig; a gwneud y cynllun yn fwy cyfredol a pherthnasol ar gyfer y fersiwn derfynol yn y dyfodol.
- Holodd yr Aelodau a oedd angen creu mwy o ganolfannau trochi Cymraeg a lle'r oeddent wedi'u lleoli ar hyn o bryd. Dywedodd swyddogion fod yr uned gynradd bresennol wedi'i lleoli yn Ysgol Glan Ceubal. Mae'r uned uwchradd bresennol wedi'i lleoli yn Ysgol Bro Edern; roedd angen cynyddu lleoedd; a disgyblion oedran uwchradd am fod ar safle gyda'u grŵp cyfoedion. Mae angen hyrwyddo trochi Cymraeg yn rhagweithiol yn hytrach nag un adweithiol; byddai hynny'n gofyn am fwy o ddarpariaeth. Bydd model Plasdwr yn rhoi mwy o amlygrwydd ac yn cynnig mwy o gamau ar yr ysgol i addysg cyfrwng Cymraeg.
- Cyfeiriodd yr Aelodau at ffigurau Cyfrifiad Ysgolion Blynyddol ar Lefel Disgyblion (CYBLD) 2020 mewn perthynas â'r niferoedd sy'n derbyn addysg cyfrwng Cymraeg a gofynnodd am

wybodaeth ynghylch a oedd y gostyngiad yn y ffigurau rhwng y nifer sy'n defnyddio cynradd ac uwchradd yn ganlyniad i ddiffyg darpariaeth uwchradd neu ddewis rhieni. Dywedodd swyddogion fod twf sylweddol wedi bod yn y lleoedd cynradd sydd ar gael oherwydd bu cynnydd yn y ffigurau poblogaeth a ddechreuodd yn 2005. Dyna'r niferoedd sydd bellach yn hyrwyddo i'r ysgol uwchradd. Mae angen bod yn hyderus bod lleoedd eilaidd ar gael.

Holodd yr Aelodau pa amgylcheddau allanol, er enghraifft cysylltiadau â Phrifysgol Caerdydd, sydd ar gael i'r disgyblion hynny sy'n mynd drwy'r cwricwlwm cyfrwng Cymraeg. Dywedwyd wrth yr Aelodau ei bod yn aml yn dibynnu ar y modd y mae ysgolion yn ei hyrwyddo; un ysgol, yn ystod y cyfnod clo, roedd cyn-fyfywrwr yn dychwelyd ac yn siarad am eu profiadau o fynd drwy addysg cyfrwng Cymraeg ac wedi gadael yr ysgol. Mae hyrwyddo ystod well o gyfleoedd yn flaenoriaeth allweddol. Mae llawer mwy i'w wneud i dynnu sylw at y ffaith bod dwyieithrwydd a rhuglder yn y Gymraeg yn werthfawr iawn yn y tymor hir.

- Trafododd yr Aelodau i ba raddau y mae'r cymorth a roddir i'r rhai ag ADY yn cyrraedd y rhai sydd angen y cymorth a'r rhai mewn addysg cyfrwng Cymraeg. Dywedwyd wrth yr Aelodau, pe bai plentyn yn dewis addysg cyfrwng Cymraeg, ei bod yn bwysig bod hynny'n sicrwydd eu bod yn gallu llwyddo o gofio eu hanghenion personol; rhaid eu hystyried. Rhaid cael mewnbwn ADY o ansawdd uchel, y bydd angen ei ystyried a'i gynllunio'n ofalus iawn i sicrhau cydraddoldeb ieithyddol.
- Gofynnodd yr Aelodau am eglurhad o gostau presennol y rhaglen drochi a dywedwyd wrth y Staff y gellid eu dosbarthu maes o law i'r Aelodau. Byddai'r costau'n dibynnu llawer ar ble mae'r ddarpariaeth wedi'i seilio.
- Trafododd yr Aelodau:
 - yr angen i sicrhau nid yn unig bwysigrwydd y Gymraeg mewn fforwm cyfrwng Cymraeg ond hefyd y fforwm cyfrwng Saesneg, rhaid cael cydbwysedd;
 - yr angen i bontio o ysgol gynradd Gymraeg i ysgol uwchradd Cymru mor hawdd â phosibl, gan gynnwys o ran trafndiaeth; a
 - ni ddylid cosbi'r plant hynny sy'n symud o addysg cyfrwng Cymraeg i addysg cyfrwng Saesneg, ac enghraifft o hynny oedd person ifanc na allai sefyll TGAU Cymraeg yn yr ysgol cyfrwng Saesneg yr oedd wedi trosglwyddo iddi.

PENDERFYNWYD:

Bod y Cadeirydd yn ysgrifennu ar ran y Pwyllgor at yr Aelod Cabinet er mwyn cyfleu eu sylwadau a'u harsylwadau yn ystod y drafodaeth ar y ffordd ymlaen.

68 : CYNLLUNIO TREFNIADAETH YSGOLION: CAFFAEL SAFLE TŶ GLAS

Datganodd y Cynghorydd Melbourne fuddiant personol yn yr eitem hon gan mai hi yw Cynghorydd Ward Llanisien a Draenen Pen-y-graig. Datganodd Karen Dell'Armi fuddiant personol, fel Cadeirydd Llywodraethwyr Ysgol Uwchradd Llanisien.

Atgoffwyd yr Aelodau bod Atodiadau 3 – 6 o'r adroddiad hwn yn cynnwys gwybodaeth eithriedig o'r disgrifiad a geir ym mharagraff 14 o Ran 4 a pharagraff 21 o Ran 5 o Atodlen 12A i Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Sarah Merry (Dirprwy Arweinydd ac Aelod Cabinet dros Addysg, Cyflogaeth a Sgiliau), Melanie Godfrey (Cyfarwyddwr Addysg a Dysgu Gydol Oes), Richard Portas (Cyfarwyddwr Rhaglen, Cynllunio Trefniadaeth Ysgolion (CTY)), a Michele Duddrige-Friedl (Rheolwr Gweithredol, Cynllunio a Darpariaeth) i'r cyfarfod.

Dywedwyd wrth yr Aelodau mai'r argymhelliad i'r Cabinet fyddi gaffael rhydd-ddaliad tir yn Tŷ Glas Road, Llanisien i ganiatáu i'r Cyngor ddatblygu opsiynau ar gyfer ysgol uwchradd gymunedol brif ffrwd a darpariaeth ysgol arbennig.

Gofynnwyd i'r Aelodau wneud sylwadau neu ofyn cwestiynau am y wybodaeth a roddwyd. Mae'r trafodaethau hynny wedi eu crynhoi isod:

- Cyfeiriodd yr Aelodau at y dyraniad sy'n cael ei adlewyrchu yn y rhaglen Band C ac a ddylid darparu rhagor o wybodaeth am Fand C. Dywedodd swyddogion y bydd Llywodraeth Cymru yn cefnogi'r Cyngor gyda'r gost gaffael a dymchwel lawn; bydd y gyfradd ymyrraeth yn cael ei lefelu maes o law. Dywedwyd wrth yr Aelodau ei fod yn bryniant strategol, mae'r safle'n ddigon mawr. Nid yw'n bosibl dweud y bydd y safle'n cael ei brynu ar gyfer prosiect penodol ar hyn o bryd.

PENDERFYNODD y Pwyllgor y dylid eithrio'r cyhoedd o ran y drafodaeth mewn perthynas â'r atodiadau cyfrinachol, gan eu bod yn cynnwys gwybodaeth eithriedig yn rhinwedd paragraffau 14, 16 a 21 o Atodlen 12A i Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.

Ar ôl trafod y Ffordd Ymlaen, PENDERFYNODD y Pwyllgor fod y Cadeirydd yn ysgrifennu at yr Aelod Cabinet ar ran y Pwyllgor yn mynegi eu sylwadau a'u harsylwadau yn ystod y ffordd ymlaen.

69 : Y FFORDD YMLAEN

Trafododd yr Aelodau'r wybodaeth a dderbyniwyd gan nodi nifer o broblemau y cytunai'r Cadeirydd fyddai'n cael eu cynnwys yn y llythyrau fyddai'n cael eu hanfon, ar ran y Pwyllgor, at yr Aelodau Cabinet a'r Swyddogion perthnasol.

70 : EITEMAU BRYD (OS OES RHAI)

Ni chyflwynwyd unrhyw eitemau brys.

71 : DYDDIAD Y CYFARFOD NESAF - DYDD MAWRTH 7 HYDREF 2021

Dyddiad cyfarfod nesaf y Pwyllgor Craffu Plant a Phobl Ifanc yw 7 Hydref 2021 am 4.30pm drwy MS Teams

Daeth y cyfarfod i ben am 8.40 pm